

Udskriftsdato: 30. december 2025

KEN nr 9995 af 09/10/2019 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om etnisk oprindelse, hudfarve og race - adgangsbegrænsning - medhold - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 18-6116

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om etnisk oprindelse, hudfarve og race - adgangsbegrænsning - medhold - ej medhold

J.nr. 18-6116

En privatperson (indklagede 1), der annoncerede med salg af en kolonihave, afviste med henvisning til etnisk oprindelse at tage en mand med et udenlandsk klingende navn i betragtning ved salget. Indklagede 1 oplyste, at hun afviste manden efter en generel instruktion fra haveforeningen (indklagede 2). Indklagede 1 havde på tidspunktet for afvisningen af manden ikke erhvervet brugsret til den pågældende havelov i haveforeningen. Selvom haveforeningen efter det oplyste havde fastlagte retningslinjer for, hvor mange af haveforeningens medlemmer der kunne have en anden etnisk oprindelse end dansk, havde haveforeningen ikke instruktionsbeføjelse over for indklagede 1. Manden fik medhold i klagen over indklagede 1 og blev tilkendt en godtgørelse på 5.000 kr. Han fik ikke medhold i klagen over indklagede 2.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse i forbindelse med, at en mand fik afslag på at komme i betragtning til en kolonihave.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Det var i strid med lov om etnisk ligebehandling, at indklagede 1 afviste, at klager kunne komme i betragtning til en kolonihave.

Indklagede 1 skal inden 14 dage betale godtgørelse til klager på 5.000 kr.

Indklagede 2 har ikke over for klager handlet i strid med lov om etnisk ligebehandling.

Sagsfremstilling

Ved opslag på Facebook den 25. oktober 2017 annoncerede indklagede 1, som er en privatperson, med salg af kolonihave. Kolonihaven ligger i en haveforening, som er indklagede 2. Interesserede købere kunne ifølge annoncen på Facebook kontakte indklagede 1.

Klager, der har et udenlandsk klingende navn, kontaktede indklagede 1 via Messenger. Følgende fremgår af den fremlagte korrespondance:

Klager: "Hvor i [A by] ligger din kolonihave"

Indkl. 1: "Det er ikke fordi jeg ikke vil sælge dig den, men bestyrelsen i haveforeningen er ikke interessede i at der kommer folk med anden etnisk baggrund. Så kan desværre ikke hjælpe dig. "

Klager: "Hvilken haveforening er der tale om? "

Indkl. 1: "Hør her. Du er den tiende der spørg indtil det her. Jeg kan få at være ærlig i magte alle de problemer i vil skabe. Jeg er ikke skyld i det valg de har taget, og jeg vil gerne bare have lov til at sælge

min kolonihave i ro og fred. Og jeg gider ikke at udlevere oplysninger. Det er som det er. Desværre. God dage”

Klager: ”Så du beskytter blindt end racistisk bestyrelse [smiley] giv dig selv en klap på skulderen”

Indkl. 1: ”Hør her, jeg gider ikke dit pis, jeg har ikke en skid med deres holdninger at gøre! ! ! ! Men jeg har vel forhelvede lov til at sige at jeg ikke gider at være en del af at du vil lave problemer! ! ! Jeg vil sælge min kolonihave og ikke lave et eller andet racistisk problem. ”

Klager: ”Slap af [smiley] min hensigt er at købe en kolonihave.. Jeg er gift med en etnisk dansker som dig selv og vi søger kolonihave tæt på os i [A by]. Så det da ikke mærkeligt at jeg spørger indtil din kolonihave.. ”

Indkl. 1: ”Jamen i er da mere end velkomne til at købe den, det er ikke mig der er racist, men jeg kan jo ikke gøre det helt store når jeg har fået afvide fra foreningen at de ikke vil godkende salget hvis det ikke er en dansker der skal overtage.

Som person er jeg fuldstændig ligeglad med om man er sort eller hvid! Så der er intet problem fra min side af, men der er 100 udlændinge der har kontaktet mig nu som truer med alverdens ting. Og det her er jo ikke mit valg. ”

Klager: ”Forstår dig godt og dine frustrationer. Men du må da også forstå at det ikke er sjovt for os andre at blive behandlet på den måde [smiley] derfor ville jeg gerne tage en lille snak med bestyrelsen UDEN at nævne hverken dig eller din have.. Jeg kan nemt finde ud af hvor den ligger. Kan se du har sendt adressen til en af min kones veninder.. ”

Indkl. 1: ”Præcis, det er skide træls at jeg skal stå her og ligne en kæmpe racist, for det er jeg på ingen måder. Og det er træls at skulle blive truet af flere personer f fordi jeg bare vil sælge min have.

Men det syntes jeg da bare du skal gøre, men jeg ønsker på ingen måde at blive forbundet med din snak da jeg har familie som bor i haveforeningen og som ikke skal have problemer. ”

Indklagede 1 har for nævnet fremlagt mail af 9. juli 2017 fra haveforeningens kasserer. Mailen er ifølge indklagede 1 fremsendt til den tidligere ejer af kolonihaven:

”Hej [fornavn],

følgende fremsendt på opfordring.

Bestyrelsen er på flere niveauer sammen med bestyrelsesmedlemmer fra andre haveforeninger & kredse ligesom vi ofte kommer i andre foreninger. Det betyder at det står klart at forskellige grupperinger (ofte nationale), men også andre typer (nogle banderelaterede) overtager kontrollen i mange haveforeninger i de større byer. I [A by] er det eksempelvis serbere (eller nydanskere med serbiske rødder) der styrer [X haveforening], polakker (eller nydanskere med polske rødder) der har dirigentstokken i [Y haveforening] & ikke mindst en gruppering ved navn Black Army der har ganske meget at skulle sige i [Z haveforening].

Bestyrelsen har i år fornemmet at nogle grupperinger har udset sig vores haveforening til mål. Vi har fået bemærkelsesværdigt mange henvendelser om at overtage haver fra fortrinsvis indvandrere (eller nydanskere). Dette kan medføre en ganske hurtig udskiftning af haveejere da mange haveejere gerne

sælger da enkelte af disse grupperinger ofte er villige til at give ganske høje priser for kolonihavehuse i forhold til de almindelige markedspriser. Dette vil påvirke den sociale gennemslagskraft i foreningen.

Foreningen har derfor besluttet at [den indklagede haveforening] ikke ønsker mere end 10 % indvandrere & direkte efterkommere (såkaldt 2. g'er) i foreningen. Landsgennemsnittet ligger på 7,2 %. Denne beslutning har foreningen diskuteret såvel med [kolonihaveforbundet i A by] (hvor vi var inviteret til en kammeratlig samtale på grund af en klage) samt med juristerne i Kolonihaveforbundet for Danmark.

Bestyrelsen har også måtte forholde sig til nogle kedelige episoder: en havekøber, som købte en have udenom foreningen, der efterfølgende begik indbrud & en del andre lovovertrædelser (& som er i dømt 1½ års ubetinget fængsel); en anden haveejer er idømt 1 års ubetinget fængsel for at besidde et oversavet jagtgevær & skarp ammunition i en tilståelsessag. Ifølge bankoplysninger ved betaling af haveleje bor sidstnævntes veninde til leje hos dig, for øvrigt. Disse episoder & nogle problemer med nogle andre haveejere har også betinget at [politikreds] Politi ganske ofte kommer i haven & henvender sig til haveforeningen. Det er ikke egnet til at skabe tryghed.

For at forebygge flere af disse situationer føler bestyrelsen sig nødsaget til at foretage baggrundstjek på nye ansøgere. Et middel er at tjekke ansøgers facebookprofiler, et andet middel er at spørge sig lidt for rundt omkring. [A by] er nok en ganske stor by; men miljøet omkring kolonihaveforeningerne er noget mere overskueligt.

Det tyder på at [fornavn] som du præsenterede som køber til have # 40 (hvis ejerskab reelt er ukendt & muligvis handlet ulovligt) i forvejen har en have i [Z haveforening].

Kort sagt: bestyrelsen kan ikke godkende [fornavn] som nyt medlem i [den indklagede haveforening], dels på grund af 10 % reglen & dels fordi han har ifølge rygter har en have under [kolonihaveforbundet i A by] i forvejen. ”

Om medlemskab fremgår af ”Vedtægt for haveforeningerne i [kolonihaveforbundet i A by]”:

”§ 16 ERHVERVELSE AF BRUGSRETEN TIL EN HAVELOD.

16.1. Brugsret til haver kan kun opnås af personer, der er bosiddende i [kommune].

Brugsretten er betinget af medlemskab af [kolonihaveforbundet i A By]. [Kolonihaveforbundet i A by] kan normalt kun tildele en have pr. husstand.

[Kolonihaveforbundet i A by] kan dispensere fra denne regel. Såfremt den enkelte forening ikke på anden måde kan udleje alle havelodder gives der mulighed for tillægshave med lejetid på et år ad gangen.

16.2. Et medlem, der opsiger eller er opsagt fra sin havelod, kan ikke inden 5 år få brugsret til en havelod igen indenfor [kolonihaveforbundet i A by], såfremt, der er forhold, som taler herimod. Ingen kan optages som medlem i foreningen uden bestyrelsens godkendelse.

...

§ 21. MEDLEMSSKAB.

21.1. Medlemskab AF EN FORENING UNDER [KOLONIHAVEFORBUNDET I A BY] forudsætter, at de pågældende har fast bopæl andet sted indenfor [kommune] og er tilmeldt folkeregisteret der.

Bestyrelsen kan kræve dokumentation for ovenstående, og gebyret for denne oplysning betales af medlemmet. Adresseændringer skal skriftligt meddeles foreningen. I modsat fald indhentes oplysning fra kommunens folkeregister. Medlemmet SKAL betale gebyr herfor. ”

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 15. januar 2018.

Der er ikke i forbindelse med sagen for nævnet nedlagt en beløbsmæssig påstand om godtgørelse.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at han har været udsat for forskelsbehandling. De ansvarlige for forskelsbehandlingen skal stilles for en dommer under en retssag.

Klager fandt opslaget på Facebook, hvor indklagede 1 havde sit kolonihavehus til salg. Klager skrev til indklagede 1 på Facebook og efterspurgte flere oplysninger om hendes kolonihavehus. Klager fik at vide, at han desværre ikke kunne købe kolonihaven, idet bestyrelsen havde fortalt indklagede 1, at hun ikke måtte sælge den til folk med en anden etnisk herkomst end dansk.

Klager afviser påstandene fra indklagede 2. Han ejer ingen kolonihave. Han er ikke medlem af en bande. Han har aldrig haft noget at gøre med hverken bandelivet eller kriminalitet. Klager har en ren straffeattest, er uddannet datamatiker og lever af at udvikle apps og hjemmesider. Han bor sammen med sin kæreste gennem 10 år, som er etnisk dansker.

Det er ikke korrekt, at haveforeningens kasserer ikke har haft kontakt med klager. Klager ringede til kassereren samme uge, som indklagede 1 havde afvist klager som køber af kolonihaven på grund af hans etniske oprindelse. Kassereren tog ikke telefonen, og derfor lagde klager en besked på kassererens telefonsvarer. Lidt efter ringede kassereren tilbage til klager, og de havde en kort samtale om klagers frustration over at være udelukket fra at være indehaver af en kolonihave i den indklagede haveforening. Parterne aftalte, at kassereren skulle ringe til klager med et svar efter et bestyrelsesmøde. Klager blev imidlertid ikke kontaktet af kassereren.

Indklagede 1 gør gældende, at hun ikke kunne have handlet anderledes, selvom hun ønskede det. Indklagede 1 kunne ikke sælge sin kolonihave til klager uden haveforeningens godkendelse.

Indklagede 1 købte kolonihaven af en bekendt. Købet foregik uden for sæsonen, og derfor blev papirarbejdet fra haveforeningens side udskudt til første kontortid.

I mellemtiden havde indklagede 1 besluttet, at hun gerne ville af med kolonihaven igen, og derfor valgte hun at lave salgsopslaget på Facebook.

Lige siden indklagede 1 overtog kolonihaven, var hun blevet informeret om, at haveforeningen ikke ønskede at have personer med anden etnisk baggrund i foreningen.

Indklagede 1 vidste derfor, at et salg til en person med anden etnisk baggrund var udelukket. Det fremgår også af korrespondancen med klager.

Indklagede 1 har intet imod personer med anden etnisk baggrund. Det skrev hun også flere gange til klager.

Indklagede 1 fandt en køber, som er dansk, og som stod klar til at overtage kolonihaven. Salget blev dog spoleret af haveforeningen, da de pludselig ikke ville godkende indklagede 1's oprindelige køb af haven.

Dette skyldtes klagen til Ligebehandlingsnævnet fra klager. Haveforeningen blev sure på indklagede 1, og derfor skrev foreningen, at indklagede 1 ikke er ejer af en have i haveforeningen.

Det fremgår imidlertid klart af mailen fra haveforeningens kasserer til den daværende ejer af kolonihaven, at haveforeningen ikke ønsker, at personer med anden etnisk baggrund eller kriminelle skal købe haven.

Den mand, som kassereren har beskrevet i mailen, ønskede at købe haven af ejeren af haven før indklagede 1 købte haven. Manden kunne ikke blive godkendt til køb af haven grundet haveforeningens regel om 10 %.

Indklagede 1 er ked af, hvis klager har følt, at indklagede 1 ikke ønskede at sælge haven til klager på grund af, at klager har en anden etnisk baggrund. Det er slet ikke tilfældet.

Indklagede 2 (Haveforeningen) gør gældende, at anklagen om racisme er stærkt injurierende.

Foreningens nuværende formand har været formand siden den 13. februar 2018. Ved indmeldelse i foreningen bliver medlemmer ikke længere vurderet på baggrund af etnicitet.

Indklagede 2 er en mindre haveforening med 86 medlemmer. Ud over danskere har foreningen tre medlemmer fra Polen, to fra Storbritannien, to fra Serbien, to fra Thailand, et medlem fra Tanzania, et fra Italien, et fra Litauen og et fra Indien.

Det vil sige, at 15,1 % af medlemmerne ikke er etnisk danske.

Det passer dårligt med, at foreningen ikke skulle ønske at optage udenlandske medlemmer.

Indklagede 1 er ikke medlem af haveforeningen. Hun ejer derfor ikke et kolonihavehus, der kan sælges.

Foreningen havde aldrig hørt om klager, før foreningen modtog klager over forskelsbehandling.

Hele korrespondancen foregik på sociale medier mellem indklagede 1 og klager udenom bestyrelsen, uagtet at bestyrelsen ifølge vedtægterne skal vurdere haverne med henblik på salg samt skrive de obligatoriske overdragelsesdokumenter ved køb og salg af haver.

Indklagede 1 blev med dissens godkendt som kommende medlem, da hendes mor havde en have i foreningen. Det fremgår af haveforeningens vedtægter, at ingen kan optages som medlem i foreningen

uden bestyrelsens godkendelse. Haveforeningen laver vurderinger og overdragelsesdokumenter, idet salg ikke må foregå udenom foreningen. Disse dokumenter lå klar til underskrift den 21. oktober 2017, så indklagede 1 kunne blive medlem af haveforeningen. Hverken indklagede 1 eller den daværende ejer dukkede imidlertid op.

Indklagede 1 var derfor ikke medlem af haveforeningen, idet hun ikke havde underskrevet overdragelsespapirerne, ligesom hun ikke havde betalt indmeldelsesgebyr. At indklagede 1 uden om reglerne kan have betalt for haven, kan bestyrelsen af gode grunde ikke vide noget om.

Salgsannoncen er udtryk for et groft forsøg på at sælge en have, som indklagede 1 ikke rådede over.

Efterfølgende foreslog indklagede 1 over for haveforeningens kasserer, at de nye købere kunne underskrive overdragelseserklæringerne fra den officielle ejer, således at indklagede 1 slet ikke behøvede at figurere i forløbet.

Idet denne fremgangsmåde er ulovlig, blev indklagede 1 oplyst om, at godkendelsen af hende var trukket tilbage på grund af brud på salgsreglerne samt på grund af spekulation. Prisen i annoncen var urealistisk, og der var tale om en betragtelig merpris. Det er ikke meningen, at man skal kunne tjene penge på kolonihaver. Dette er ikke tilladt ifølge vedtægterne for Kolonihaveforbundet for Danmark, ligesom det er forbudt ifølge lejekontrakten mellem Kolonihaveforbundet i A by og kommunen.

Tidligere kunne et medlem af haveforeningen få godkendt salg af sin have ved, at sælger og køber ved personligt fremmøde fremviste en vurdering af kolonihaven.

Efter fire kriminalsager i den indklagede haveforening inden for fem år, foregår salg af kolonihaver ikke længere på denne måde.

I den indklagede haveforening er de opmærksomme på, at forskellige grupperinger er på vej til eller har overtaget nogle af kommunens øvrige kolonihaveforeninger. En af årsagerne til denne pludselige udskiftning af medlemmerne er, at kommunen accepterer, at medlemmer kan have folkeregisteradresse i haveforeningerne.

Ved godkendelse af kommende medlemmer har den indklagede haveforening en procedure, som ikke burde skræmme dem, der ikke har noget at skjule.

Bestyrelsen insisterer på en samtale med den eventuelle køber. Her spørger bestyrelsen efter eventuelle referencer i foreningen, hvorfor vedkommende ønsker at erhverve sig en kolonihave, hvorfor vedkommende ønsker at erhverve sig en kolonihave i netop den indklagede haveforening, ligesom bestyrelsen beder om tilladelse til at se eventuelle profiler på sociale medier. Derudover kræver bestyrelsen nu bopælsattest fra den kommune, haveforeningen er beliggende i.

Bestyrelsen ser desuden på optræden ved henvendelsen.

Det er imidlertid ikke alle, der indrømmer, at de har profiler på de sociale medier, ligesom flere ikke ønsker at fremvise siderne. Hvis det sker, vil bestyrelsen som hovedregel ikke godkende ansøgeren som medlem. Det afslag kan føre til trusler.

Foreningen kender ikke til klager og kan derfor ikke have forulempet ham.

I en haveforening skal man henvende sig til formanden for at kunne komme i betragtning til en have. Man skal ikke henvende sig til kassereren.

Man kan møde bestyrelsen til kontortid. Haveforeningen offentliggør ikke længere bestyrelsesmedlemmerne telefonnumre, da flere bestyrelsesmedlemmer har været udsat for trusler.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse efter lov om etnisk ligebehandling.

Det fremgår af lov om etnisk ligebehandling, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af vedkommendes eller tredjemandes etniske oprindelse.

Forbuddet mod forskelsbehandling gælder bl.a. for al privat virksomhed, for så vidt angår bl.a. adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden.

Lov om etnisk ligebehandling gælder ikke for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter. Det fremgår af forarbejderne til lov om etnisk ligebehandling, at enkeltpersoners udleje af værelser i egen bolig på rent privat basis ikke vil være omfattet.

Indklagede 1 annoncerede efter en køber til en kolonihave. Ved køb fulgte ifølge annoncen brugsretten til havelodden.

Nævnet vurderer på denne baggrund, at klagen over indklagede 1 er omfattet af lov om etnisk ligebehandling.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der udøves direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Indklagede 1 afviste at tage klager i betragtning til kolonihaven med henvisning til etnisk oprindelse.

Indklagede 1 var under korrespondancen med klager bekendt med klagers navn.

Nævnet vurderer, at klager på den baggrund har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at indklagede 1 udsatte ham for direkte forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse.

Det er herefter indklagede 1, der skal bevise, at princippet om ligebehandling ikke er blevet tilsidesat.

Nævnet vurderer, at indklagede 1 ikke har løftet bevisbyrden for, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Indklagede 1 har oplyst, at hun afviste klager efter en generel instruktion fra indklagede 2.

En instruktion om at forskelsbehandle en person på grund af etnisk oprindelse betragtes som forskelsbehandling.

Det fremgår af forarbejderne til lov om etnisk ligebehandling, at det er en forudsætning, at den person, der afgiver instruktionen, har instruktionsbeføjelse eller tilsynsret over for den person, der modtager instruktionen, således at der består et vist over- og underordnelsesforhold. Derimod vil en opfordring til at forskelsbehandle på grund af etnisk oprindelse i situationer, hvor der ikke foreligger en instruktionsbeføjelse, ikke være omfattet af forbuddet.

Nævnet lægger på baggrund af oplysningerne fra parterne til grund, at indklagede 1 på tidspunktet for afvisningen af klager ikke havde erhvervet brugsret til den pågældende havelod i haveforeningen.

Selvom haveforeningen efter det oplyste havde fastlagte retningslinjer for, hvor mange af haveforeningens medlemmer der kunne have en anden etnisk oprindelse end dansk, havde haveforeningen ikke instruktionsbeføjelse over for indklagede 1.

Klager får derfor medhold i klagen over indklagede 1.

Klager har oplyst, at han havde en telefonsamtale med haveforeningens kasserer om afvisningen. Der er ikke oplysninger, der giver anledning til at formode, at klager, der ikke i øvrigt har været i direkte kontakt med indklagede 2, i den forbindelse blev udsat for forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse.

Klager får derfor ikke medhold i klagen over indklagede 2.

Godtgørelse

Klager tilkendes en godtgørelse, der skønsmæssigt passende kan fastsættes til 5.000 kr.

Ligebehandlingsnævnet har ved fastsættelse af godtgørelsens størrelse taget udgangspunkt i praksis samt et skøn over sagens faktiske omstændigheder, herunder karakteren og alvoren af den skete hændelse.

Indklagede 1 skal herefter betale 5.000 kr. til klager. Beløbet skal betales inden 14 dage.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1 og stk. 4, om nævnets kompetence
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, stk. 1 og stk. 2, om klagebehandling

Lov om etnisk ligebehandling

- § 2, om lovens anvendelsesområde
- § 3, stk. 1-3, om forbud mod forskelsbehandling
- § 3, stk. 5, om instruktion om at forskelsbehandle
- § 7, om delt bevisbyrde
- § 9, om godtgørelse

<18-6116>